

D E C I Z I E

03 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Șneider Eugenia,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Eugeniei Șneider
împotriva Lidiei Budiștean și Societății cu Răspundere Limitată „Petcom-Lux” cu
privire la obligarea reconectării la apeductul central și repararea prejudiciului
moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, prin care
a fost respins apelul declarat de către Șneider Eugenia și menținută hotărârea
Judecătoriei Căușeni din 14 iunie 2016, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 16 mai 2016, Șneider Eugenia a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Lidiei Budiștean și SRL „Petcom-Lux” cu privire la obligarea
reconectării la apeductul central și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că în anul 2008 a fost inițiată construcția
apeductului pentru care personal a achitat administratorului SRL „Petcom-Lux”
suma de 2500 lei și 550 lei pentru furtun - în proporție de 50 la 50 cu vecina
Budiștean Lidia și în scopul săpării șanțului vecinei-150 lei și un sac cu ciment
pentru loc destinat pentru contorul de apă.

În acest sens, susține că segmentul de la locul destinat pentru contor până la
sursa din casă l-a finisat personal, deși de lucrările efectuate a profitat și vecina
Budiștean Lidia care s-a conectat la apeduct.

Menționează că din cauza suprasolicitării rețelei de apă, administrată de
SRL „Petcom-Lux” și deservirea unui număr mare de consumatori, au devenit
frecvente sistările de furnizare a apei pe timp de vară.

Relevă că anterior a acționat SRL „Petcom-Lux” în instanța de judecată,
având câștig de cauză, în legătură cu ce s-a creat conflict cu societatea dată.

Invocă că în anul 2012, a conectat casa la apă prin gospodăria vecinei
Budiștean Lidia, iar la data de 17 aprilie 2016 în genere a fost sistată livrarea apei.

În acest context, afirmă că din data de 17 aprilie 2016, a fost lipsită de ducerea unui mod sănătos de viață pe motiv că nu poate folosi mașina de spălat și apa pentru strictul necesar, fiind nevoită să se aprovizioneze cu apă din altă parte.

Își întemeiază pretențiile în baza prevederilor art. 392 din Codul civil.

Solicită reclamanta obligarea SRL „Petcom-Lux” să reconecteze apeductul dânzei la apeductul central, obligarea Lidiei Budiștean să-i restituie jumătatea sa de furtun și să scoată barele metalice, precum și încasarea din contul pâraților SRL „Petcom-Lux” și Budiștean Lidia în beneficiul său a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciul moral (f. d. 4).

La data de 30 mai 2016, Șneider Eugenia a înaintat cererea de concretizare în care a indicat aceleași temeuri și cerințe din cererea de chemare în judecată (f. d. 26-27).

Pe parcursul examinării pricinii reclamanta a solicitat obligarea Lidiei Budiștean să nu-i creeze obstacole în reconectarea la apeduct, obligarea SRL „Petcom-Lux” să reconecteze apeductul dânzei la apeductul central și încasarea din contul pâraților SRL „Petcom-Lux” și Budiștean Lidia în beneficiul său a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciul moral (f. d. 31).

Prin hotărârea Judecătoria Căușeni din 14 iunie 2016, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, a fost respins apelul declarat de către Șneider Eugenia și menținută hotărârea primei instanțe.

La 25 ianuarie 2017, Șneider Eugenia a declarat recurs împotriva deciziei instanțe de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea pricinii la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și pasibilă de casare, deoarece nu a fost examinat fondul cauzei.

Astfel, afirmă că în instanță nu a fost prezentat proiectul segmentului de apeduct în litigiu.

La 29 martie 2017, recurenta Șneider Eugenia a depus cererea de recurs suplimentară în care a invocat că potrivit confirmării Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova nr. C201700180 din 21 martie 2017, SRL „Petcom-Lux” din or. Căușeni niciodată nu a deținut licența pentru prestarea serviciilor de aprovizionare cu apă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 22 noiembrie 2016, a fost expediată în adresa recurente la data de 19 decembrie 2016, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 174), însă date care ar confirma și recepționarea acesteia de către recurenta la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta Șneider Eugenia s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 25 ianuarie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din actele cauzei, înaintând acțiunea în judecată împotriva Lidiei Budiștean și SRL „Petcom-Lux”, Șneider Eugenia a solicitat obligarea SRL „Petcom-Lux” să reconecteze apeductul dânzei la apeductul central, obligarea Lidiei Budiștean să nu-i creeze obstacole în reconectarea la apeduct și să-i restituie jumătatea sa de furtun și să scoată barele metalice, precum și încasarea din contul părților SRL „Petcom-Lux” și Budiștean Lidia în beneficiul său a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciul moral.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia respingerii acțiunii în sensul formulat.

Judecând apelul declarat de către Șneider Eugenia, instanța de apel a ajuns la concluzia respingerii acestuia ca neîntemeiat și menținerii hotărârii primei instanțe, considerând că instanța a examinat pricina sub toate aspectele și a emis o hotărâre legală și întemeiată.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție este una greșită, fapt ce rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (4) CPC, ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi și dispozițiilor conținute în art. 373 alin. (5) CPC, instanța de apel judecând apelul nu s-a pronunțat și nu a combătut toate argumentele invocate în cererea de apel de către Șneider Eugenia, inclusiv celor aduse în dezacordul cu hotărârea primei instanțe, dar a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, remarcând în mod general unele probe reținute de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Totodată, contrar prevederilor art. 239 și art. 240 CPC, concluzia instanței de apel este incertă, neavând putere de convingere.

Astfel, după cum se constată la caz, Șneider Eugenia a solicitat obligarea SRL „Petcom-Lux” să reconecteze apeductul dânzei la apeductul central, obligarea Lidiei Budiștean să nu-i creeze obstacole în reconectarea la apeduct și să-i restituie jumătatea sa de furtun și să scoată barele metalice, precum și încasarea din contul pârâților SRL „Petcom-Lux” și Budiștean Lidia în beneficiul său a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciul moral.

În acest sens, se va remarca faptul că Șneider Eugenia solicită de la SRL „Petcom-Lux” reconectarea instalației ei la apeductul central din considerente că a achitat pentru acesta în anul 2008 și tot atunci a fost conectată, iar în prezent a fost deconectată ilegal.

În situația dată, instanța de recurs consideră că la judecarea cauzei era necesară verificarea proiectului apeductului în conformitate cu care instalațiile recurente au fost conectate la apeductul central în anul 2008, or acest proiect lipsește la materialele cauzei.

Judecarea superficială a cauzei este evidentă și prin faptul că instanța de apel nu s-a expus amplu și argumentat privitor la capete de cerere privind obligarea Lidiei Budiștean să-i restituie jumătatea sa de furtun (nu sinecostul acestuia), precum și asupra cerinței de obligare a Lidiei Budiștean să-și scoată toate barele metalice legate de pilonii ei care îi creează incomodități.

De altfel, aici este de menționat că a rămas fără examinare de către instanța de apel și argumentul recurentei Eugeniei Șneider precum că apeductul atinge gospodăria familiei Budiștean cu 0,5 m și că a fost deconectată de la apeduct de către Budiștean Lidia, circumstanțe care nu au fost verificate de către instanța de apel, în situația în care ultima relevă că deconectarea a fost efectuată de către SRL „Petcom-Lux” și nu de către dânsa.

La acest capitol se va remarca că urmează de stabilit de către cine și în care circumstanțe instalațiile ce aparțin Eugeniei Șneider, au fost deconectate de la apeductul central, la care dânsa a fost conectată încă din anul 2008.

Totodată, la caz este de menționat că instanța de apel urma să verifice prin ce se atinge dreptul de proprietate a vecinei Budiștean Lidia, pe terenul căreia se pretinde că trece apeductul la instalațiile recurente Șneider Eugenia, aplicând prematur instituția servituții, fără a clarifica acest fapt.

Împrejurările menționate au fost lăsate, însă, fără apreciere de instanța de apel, pe când urmau a fi analizate în cumul cu alte probe, într-o judecare justă a raportului juridic apărut în speță.

Or, la caz, important este faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului, reieșind din specificul acestui, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu cadrul legal aplicabil speței.

Astfel, la caz se constată că instanța de apel nu a pătruns în esența litigiului cu care a fost investită, fapt ce indică la examinarea superficială a cauzei, cât și la aprecierea arbitrară a materialului probator în raport cu argumentele invocate care sunt relevante cazului.

În conexiunea celor relatate, se stabilește că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele

importante în speță, respectiv instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

La acest segment este de menționat că motivarea instanței de apel nu este altceva decât reflectarea poziției primei instanțe, fapt ce denotă că decizia instanței de apel nu conține nici o apreciere ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Șneider Eugenia.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Eugeniei Șneider împotriva Lidiei Budiștean și Societății cu Răspundere Limitată „Petcom-Lux” cu privire la obligarea reconectării la apeductul central și repararea prejudiciului moral, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva